

Konec „nearly zero“ třeštění v Čechách aneb nula bude nízkoenergetická

Author: Petr Bým | Published: 25.01.2013

Rozčarování tuzemského nízkoenergetického primariuse - jakkoli konečný verdikt v podobě prováděcí vyhlášky k novelizovanému energetickému zákonu ještě nepadl - je právě u něj pravděpodobně na místě. A je také poměrně kvalifikované - Jan Řežáb se na tvorbě domácí energetické legislativy aktivně podílí. Zdá se totiž, že česká verze „nulové“ výstavby bude přes počáteční zděšením snad všech stavařů a stavebníků více než realistická. „V praxi nula nebude nula, ale víceméně dnešní nízkoenergetický standard,“ konstatuje trochu rezignovaně šéf společnosti JRD (Jan Řežáb Development), pro kterou je výstavba energeticky úsporných domů výhradní modus operandi. „U nás bude ona nula energetické spotřeby 2 - 2,5 násobkem standardu pasivního, když u rezidenčních objektů to bude mírně přísnější,“ potvrzuje rovněž poněkud zklamaně Petr Holub, další čelný představitel domácí nízkoenergetické fronty a protagonist České rady pro šetrné budovy, Centra pasivního domu a sdružení Šance pro budovy. V praxi zjevně zvítězil realistický pohled na věc - jak upozornil Pavel Fára z advokátní kanceláře Balcar, Polanský Eversheds, v rámci povolovacích řízení se totiž bude posuzovat nejen ekologická či energetická kvalita budovy, ale také technická a nanejvýš ekonomická proveditelnost celého projektu.

V Česku nula neprošla

Pokud si výše citované převedeme do čísel o spotřebě energie na produkci tepla (tj. na vytápění a teplou vodu), tedy klíčového parametru, pak se dostáváme k číslu 35 - 50 kWh na metr užité plochy a rok, což je skutečně právě nízkoenergetický standard. Pravdou ovšem je, že nejde o jediný požadovaný parametr budoucích nulových budov. Ve hře ještě bude spotřeba neobnovitelných (primárních) energetických zdrojů a celkové tepelně-izolační vlastnosti stavby, měřené součinitelem prostupu tepla, nicméně je zřejmé, že ani tady se žádná revoluce nebude konat. Tak trochu se ovšem opakuje notoricky známá historie se stanovením sazeb DPH. Zatímco novela energetického zákona platí od 1. ledna, vyhláška - nutný předpoklad jejího výkladu a aplikace - zatím není hotova. „V únoru bychom snad měli znát její definitivní znění,“ říká Petr Holub. A víceméně tíž střízlivý optimismus projevil i sám stát, který účinnost (resp. sankce pro stavebníky) kruciólních pasáží zákona posunul na letošní duben. Posun ještě zásadnější, totiž vnímat nulovou spotřebu energie v nové výstavbě jako cíl a nikoli aktuální všeobecnou povinnost, s největší pravděpodobností přinese celé znění už zmíněné vyhlášky. Bez ohledu na skutečnou motivaci všech těch, kdo se podílejí na jejím znění a stanovení nových norem pro spotřebu energií, zvolený mírnější či evoluční

postup k úsporám víceméně odpovídá jak stavu českého stavebnictví, tak společenskému vědomí a náladám.

V Praze je nyní podle statistik společnosti Trigema v chodu zhruba 300 rezidenčních projektů, ovšem jako nízkoenergetické nebo dokonce pasivní se jich deklaruje pouhých 22, tedy 8 %. „Zatím je to ale jen a jen marketing. Nikdo totiž nestanovil, jak se vlastně spotřeba energie v budovách má počítat. Žádná závazná pravidla neexistují a jenom třeba snížením spotřeby teplé vody na polovinu spotřeby normované ušetříte opravdu hodně, ovšem jenom na papíře. Rozdíly mezi vypočtenou a skutečnou spotřebou tepelné energie budou značné,“ zpochybňuje navíc energetické zaklínání některých prodejců a developerů první muž Trigemy. A Petr Holub to potvrzuje: „Rozdíly ve výpočtech jsou opravdu značné, dva zpracovatelé energetického průkazu mohou dojít k výsledkům, které se liší až o 20 - 30 %.“

Marketing nebo byznys?

„Možná, že zklamán je pouze pan Řežáb. Jeho názory totiž v kontextu běžných, konvenčních či řekněme standardních představ a mínění lze považovat za alternativní. Přesně v tom smyslu, v jakém se toto slovo dnes používá,“ konstatoval na citované akci Stavebního fóra architekt Michal Šourek, Ten se na věc často dívá ještě z dalšího (a nanejvýš dobového) úhlu pohledu. „Nula“ tažení totiž považuje nikoli za marketing či prodejní argumentaci, ale především za „byznys“. Jinak řečeno - vidina povinného odbytu izolačních hmot, rekuperačních jednotek a dalších materiálů, zařízení či technologií, které energeticky úsporné domy vyžadují, do prvních řad propagátorů a zastánců energetických úspor podle něj nikoli náhodou staví jejich producenty. A je pravda, že až obsesivní šermování miliardami, které se mají „otočit“ díky programům jako je Zelená úsporám či Panel, prodeji emisních povolenek či rozmachu stavebnictví, zní z úst představitelů CzGBC a podobných institucí více než často. A to takovým názorům dodává hodně věrohodnou pádnost.

Evoluce vítězí!

Určitě ale nejde jen o ekologickou umanutost či profit výrobců a stavařů. „Lidé k energetickým úsporám směřují odjakživa.“ - tímto výrokem vnesl do sice poklidné, ale obsahem velmi kontroverzní diskuse realistický pohled Milan Ševčík z ateliéru MS architekti. A poukázal přitom například na vpravdě prehistorický zvyk orientovat všechny budovy „energeticky výhodně“ vzhledem k pohybu slunce na obloze v dané lokalitě, či - aktuálněji - na už dnes platné technické, respektive energetické normy. „Není problém posunout se ještě dále, dvojskla nahradíme trojskly, zesílíme vrstvy izolace. Jediný větší rozdíl bude v instalaci zařízení pro nucené větrání, a i to je už dnes podle norem nutné,“ poukázal na permanentně probíhající evoluční a nepochybně pozitivní vývoj M. Ševčík. Zároveň ale také upozornil na zatím spíše opomíjený, ovšem nanejvýš důležitý aspekt energeticky šetrné výstavby: „Problém vidím v detailu, a to jak při jeho projektování, tak samotném zpracování. Bude to oproti současnosti vyžadovat podstatně vyšší kázeň a disciplínu v ateliérech i na stavbách.“ Je to pravda - jak vyplývá z výše uvedených čísel, praktické zkušenosti z výstavby nízkoenergetických domů má u nás málokdo. A podle slov šéfa Jana Řežába v JRD dodavatele stavebních prací vybírají především podle referencí, které se ovšem prověřují až do konkrétní osoby stavbyvedoucího.

Nejde jenom o peníze

Průběh diskusního fóra SF „NEARLY ZERO - věcně a názorně“ celkem přesvědčivě ukázal, že energetické úspory ve stavebnictví jdou kupředu i bez nulového třeštění, a to jak na základě stále přísnějších norem, tak i měnících se představ a názorů stavebníků. Jak se zdá, pravděpodobně velmi realistické znění

připravované nulové legislativy preferuje právě takový evoluční postup. „Tlak trhu či poptávky u nás neexistuje, energetické úspory u nás musí akcelarovat bič v podobě norem,“ trvá sice na striktních a maximalistických normách Jan Řežáb, ale sám dodává, že nejvíce energie se už nyní uspoří v rodinných domcích. Tady je totiž relace mezi energetickou kvalitou stavby a stavebníkovým rozpočtem velmi přehledná a výmluvná a žádný legislativní karabáč není zapotřebí. „Myslím, že každý by měl mít možnost si vybrat,“ vidí celou záležitost liberálně Marcel Soural. A současně poukazuje na nesmyslnost, ba protismyslnost akcentování jen jednoho parametru kvality nových staveb: „Měli bychom lidem nabízet domov, a ne nízké poplatky za energie!“

25.01.2013 09:05, Petr Bým